

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 15 IUNIE 1976¹

EMI Records Limited
împotriva CBS United Kingdom Limited

(cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare, introdusă de High Court of Justice,
Londra)

Cauza 51/75

În cauza 51/75,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către High Court of Justice, Londra, pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

EMI RECORDS LIMITED, Middlesex,

și

CBS UNITED KINGDOM LIMITED, Londra,

unei hotărâri preliminare privind interpretarea dispozițiilor din tratat referitoare la libera circulație a mărfurilor și a normelor de concurență în domeniul dreptului mărcilor,

CURTEA,

compusă din domnii R. Lecourt, președinte, H. Kutscher și A. O'Keefe, președinți de cameră, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen și F. Capotorti, judecători,

avocat general: domnul J.-P. Warner

grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Întrucât prin ordonanța din 22 mai 1975, primită la grefa Curții la 9 iunie 1975, High Court of Justice, Londra a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, următoarea întrebare preliminară:

„Dispozițiile din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special principiile de drept comunitar, precum și normele referitoare la libera circulație a mărfurilor și concurență trebuie interpretate în sensul că îi interzic lui A să își exercite dreptul la marcă recunoscut de legislația națională a fiecărui stat membru, în cazul în care exercitarea acestui drept se opune:

¹ Limba de procedură: engleza.

i) vânzării de către B, în fiecare stat membru, a bunurilor care au marca X, fabricate și marcate de către B cu marca X în exteriorul Comunității, într-un teritoriu în care este autorizată să aplice marca X, sau

ii) fabricării de către B, în orice stat membru, a bunurilor care au marca X?”

2 Întrucât din datele furnizate de instanța națională rezultă că marca în cauză aparține inițial unei societăți americane care a cedat, în 1917, filialei sale britanice pachetul său de acțiuni și clientela în mai multe țări, inclusiv statele care compun în momentul actual Comunitatea;

3 Întrucât, în același timp, societatea americană a transferat filialei sale britanice un anumit număr de mărci, inclusiv pe cea care face obiectul litigiului, în raport cu țările citate anterior, rezervând această marcă pentru Statele Unite și alte țări terțe;

4 Întrucât această marcă, achiziționată succesiv din 1922 de diferite societăți americane și britanice, este în momentul actual deținută într-un anumit număr de țări, inclusiv în statele membre, de către societatea britanică EMI Records Limited și, în alte țări, inclusiv în Statele Unite, de către societatea americană „CBS Inc.”, a cărei filială în Regatul Unit este CBS United Kingdom Limited;

5 Întrucât din informațiile furnizate de către High Court, titularul mărcii în Statele Unite vinde în Comunitate, prin intermediul filialelor sale stabilite acolo, produse care au această marcă și care au fost fabricate în Statele Unite;

6 Întrucât prin întrebarea adresată se dorește în esență să se afle dacă titularul unei mărci dintr-un stat membru al Comunității își poate exercita dreptul său exclusiv pentru a împiedica importul sau comercializarea în acel stat membru a produselor care au aceeași marcă, provenite din țări terțe sau fabricate în Comunitate de către o filială a titularului mărcii din acea țară;

7 Întrucât acesta este motivul pentru care instanța națională solicită Curții să examineze întrebarea transmisă, în raport cu principiile și normele de drept comunitar cu privire la libera circulație a mărfurilor și concurență;

1. Cu privire la libera circulație a mărfurilor

8 Întrucât, în cadrul dispozițiilor tratatului privind libera circulație a mărfurilor și în conformitate cu articolul 3 litera a) și urm., referitoare la eliminarea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent, se prevede expres că aceste restricții și măsuri sunt interzise „între statele membre”;

9 Întrucât, articolul 36, în special, după ce a prevăzut că articolele 30 – 34 nu se opun restricțiilor la import, la export sau în cazul tranzitului, justificate, printre altele, pe motive de protecție a proprietății industriale și comerciale, precizează că aceste restricții nu trebuie să constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restricție mascată în comerțul „dintre statele membre”;

10 Întrucât, prin urmare, exercitarea dreptului la marcă pentru a împiedica comercializarea produselor provenite dintr-o țară terță sub o marcă identică, chiar dacă reprezintă o măsură cu efect echivalent unei restricții cantitative, nu afectează libera circulație a mărfurilor între statele membre și nu intră sub incidența interdicțiilor prevăzute de articolul 30 și urm. din tratat;

11 întrucât, în fapt, într-un astfel de caz, exercitarea dreptului la marcă nu pune în discuție unitatea pieței comune, pe care articolul 30 și urm. vizează să o asigure;

12 întrucât, pe de altă parte, atunci când același titular deține dreptul la marcă pentru același produs în toate statele membre, nu este necesar să se analizeze întrebarea dacă aceste mărci au o origine comună cu o marcă identică, recunoscută într-o țară terță, această întrebare nefiind importantă decât pentru a se analiza dacă există posibilitatea de a diviza piața, în cadrul Comunității;

13 întrucât aceste concluzii nu pot fi eliminate prin invocarea articolelor 9 și 10 din tratat;

14 întrucât, în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din tratat, produsele care provin din țări terțe sunt considerate ca fiind în liberă circulație într-un stat membru, în cazul în care formalitățile de import au fost îndeplinite și au fost percepute în statul membru în cauză drepturile vamale și taxele cu efect echivalent exigibile;

15 întrucât, în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) din tratat, dispozițiile capitolului 1 secțiunea 1 și ale capitolului 2 din titlul I al celei de-a doua părți se aplică produselor provenind din țări terțe care se află în liberă circulație în statele membre;

16 întrucât aceste dispoziții, care se referă doar la efectele îndeplinirii formalităților vamale și ale plății drepturilor vamale și taxelor cu efect echivalent, nu pot fi interpretate în sensul că este suficient ca produsele care au o marcă aplicată într-o țară terță și importate în Comunitate să îndeplinească formalitățile vamale în primul stat membru în care sunt importate, pentru a putea fi în continuare comercializate pe piața comună, contravenind normelor referitoare la protecția mărcii;

17 întrucât, prin urmare, dispozițiile din tratat referitoare la politica comercială a Comunității nu prevăd, la articolul 110 și urm., nicio obligație pentru statele membre de a extinde asupra schimburilor comerciale cu țări terțe principiile imperative care reglementează libera circulație a mărfurilor între statele membre și, în special, interzicerea măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative;

18 întrucât măsurile adoptate de Comunitate în anumite acorduri internaționale, cum ar fi Convenția ACP-CEE de la Lomé din 28 februarie 1975 sau acordurile cu Suedia și Elveția din 22 iulie 1972, se înscriu în cadrul unei astfel de politici și nu constituie punerea în aplicare a unei obligații care revine statelor membre în temeiul tratatului;

19 întrucât efectul obligatoriu al angajamentelor asumate de Comunitate în raport cu anumite țări nu se poate extinde asupra celorlalte;

20 întrucât, pe de altă parte, în ceea ce privește dispozițiile Regulamentului nr. 1439/74 din 4 iunie 1974 (JO 1974, nr. L 159, p. 1), care introduc norme comune pentru importuri, acestea se referă doar la restricțiile cantitative, excluzând măsurile cu efect echivalent;

21 întrucât rezultă că nici normele din tratat referitoare la libera circulație a mărfurilor, nici cele referitoare la punerea în liberă circulație a produselor provenind din țări terțe și nici principiile care guvernează politica comercială comună nu interzic titularului unei mărci în toate statele

membre ale Comunității de a-și exercita drepturile pentru a se opune importului de produse similare având aceeași marcă, originare dintr-o țară terță;

22 întrucât dispozițiile din tratat referitoare la libera circulație a mărfurilor nu pot fi invocate pentru a interzice titularului mărcii de pe teritoriile statelor membre să își exercite drepturile sale pentru a împiedica faptul ca un alt titular al aceleiași mărci într-o țară terță să fabrice și să comercializeze produse în interiorul Comunității, fie el însuși sau prin intermediul filialelor stabilite de acesta în Comunitate.

23 întrucât, în fapt, protecția proprietății industriale și comerciale, prevăzută la articolul 36, ar fi lipsită de semnificație dacă s-ar permite unei întreprinderi, alta decât cea a titularului unei mărci în statele membre, să fabrice și să comercializeze pe teritoriul acestora produse având aceeași marcă, un astfel de comportament fiind echivalent unei adevărate falsificări a mărcii protejate;

24 întrucât nu poate fi clasificată nici ca un mijloc de discriminare arbitrară, nici ca o restricție mascată pentru comerțul între statele membre, în sensul articolului 36, acțiunea titularului unei mărci de a împiedica faptul ca o persoană care nu este titularul acestei mărci în statele membre să fabrice și să comercializeze pe teritoriul acestora produse care au aceeași marcă.

2. Cu privire la concurență

25 Întrucât, în conformitate cu articolul 85 alineatul (1) din tratat, sunt interzise ca fiind incompatibile cu piața comună „orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate” care pot aduce atingere comerțului dintre statele membre și care au ca obiect sau efect denaturarea concurenței în cadrul pieței comune;

26 întrucât dreptul la marcă, în calitate de instituție juridică, nu conține elementele contractuale sau de practică concertată la care face referire articolul 85 alineatul (1);

27 întrucât, cu toate acestea, exercitarea sa ar putea intra sub incidența interdicțiilor din tratat, în cazul în care ar fi obiectul, mijlocul sau consecința unei înțelegeri;

28 întrucât un acord între operatorii economici din cadrul pieței comune și concurenții din țările terțe, care ar duce la izolarea ansamblului pieței comune și care ar reduce, pe teritoriul Comunității, oferta de produse originare din țări terțe similare celor protejate de o marcă în cadrul Comunității, este de natură să afecteze negativ condițiile de concurență din cadrul pieței comune;

29 întrucât, în special în cazul în care titularul mărcii care face obiectul unui litigiu în țări terțe deține în cadrul Comunității mai multe filiale stabilite în diverse state membre și care sunt în măsură să comercializeze produsele în cauză pe piața comună, această izolare ar putea de asemenea să afecteze comerțul dintre statele membre;

30 întrucât într-un caz cum este cel de față, al unor acorduri care nu mai sunt în vigoare, pentru ca articolul 85 să fie aplicabil, este suficient ca aceste acorduri să continue să producă efecte și după ce, din punct de vedere formal, nu mai sunt în vigoare;

31 întrucât se consideră că un acord continuă să producă efecte doar în cazul în care comportamentul părților interesate lasă implicit să reiasă existența unor elemente de practică

concertată și de coordonare specifice unui acord și care produc aceleași rezultat precum cel vizat de acord;

32 întrucât acesta nu este cazul în care efectele menționate nu le depășesc pe cele rezultate din exercitarea dreptului național la marcă;

33 întrucât, prin urmare, din dosar rezultă că operatorul economic străin poate obține accesul la piața comună fără a utiliza marca ce face obiectul litigiului;

34 întrucât, în aceste condiții, necesitatea ca deținătorul mărcii identice într-o țară terță să șteargă, pentru exporturile sale pe piața protejată, această marcă de pe produsele în cauză și eventual să aplice o marcă diferită, se înscrie între efectele admise rezultând din protecția mărcii;

35 întrucât, pe de altă parte, în conformitate cu articolul 86 din tratat, este „interzisă, în măsura în care poate prejudicia comerțul între statele membre, fapta uneia sau mai multor întreprinderi de a exploata abuziv o poziție dominantă pe piața comună sau pe un segment semnificativ al acesteia”;

36 întrucât, în cazul în care dreptul la marcă oferă titularului o poziție specială în teritoriul protejat, acest fapt nu implică, totuși, existența unei poziții dominante în sensul articolului menționat anterior, în special într-un caz cum este cel de față, în care mai multe întreprinderi având o forță economică comparabilă cu cea titularului mărcii operează pe piața produselor în cauză și sunt în măsură să concureze împotriva titularului;

37 întrucât, prin urmare, în măsura în care nu se opune importului în teritoriul protejat al produselor cu o marcă identică, exercitarea dreptului la marcă nu constituie o exploatare abuzivă a poziției dominante, în sensul articolului 86 din tratat;

38 întrucât, din aceste motive, concluzia este că principiile de drept comunitar, precum și normele referitoare la libera circulație a mărfurilor și concurență nu interzic titularului aceleiași mărci în toate statele membre ale Comunității să își exercite dreptul la marcă, recunoscut de legislația națională a fiecărui stat membru, pentru a se opune fabricării de către un terț în Comunitate de produse care au aceeași marcă, deținută într-o țară terță, cu condiția ca exercitarea acestui drept să nu se manifeste ca rezultat al unui acord sau al unor practici concertate având ca obiect sau ca efect izolarea sau divizarea pieței comune;

39 întrucât, în cazul în care această condiție este îndeplinită, necesitatea ca terțul respectiv să șteargă, pentru exporturile sale pe piața protejată, această marcă de pe produsele în cauză și eventual să aplice o marcă diferită, se înscrie între consecințele admisibile rezultând din protecția mărcii pe care legislația națională a fiecărui stat membru le asigură titularului mărcii, împotriva importului de produse din țări terțe care au o marcă identică sau similară;

Cu privire la cheltuielile de judecată

40 Întrucât cheltuielile efectuate de către guvernul danez, Guvernul Republicii Federale Germania, guvernul francez, guvernul irlandez, Guvernul Țărilor de Jos, Guvernul Regatului Unit și de către Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări;

41 întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată;

pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de la High Court of Justice, Londra, prin ordonanța din 22 mai 1975, hotărăște:

1 Principiile de drept comunitar, precum și normele referitoare la libera circulație a mărfurilor și concurență nu interzic titularului aceleiași mărci în toate statele membre ale Comunității să își exercite dreptul la marcă, recunoscut de legislația națională a fiecărui stat membru, pentru a se opune fabricării de către un terț în Comunitate de produse care au aceeași marcă, deținută într-o țară terță, cu condiția ca exercitarea acestui drept să nu se manifeste ca rezultat al unui acord sau al unor practici concertate având ca obiect sau ca efect izolarea sau divizarea pieței comune;

2) În cazul în care această condiție este îndeplinită, necesitatea ca terțul respectiv să șteargă, pentru exporturile sale pe piața protejată, această marcă de pe produsele în cauză și eventual să aplice o marcă diferită, se înscrie între consecințele admisibile rezultând din protecția mărcii pe care legislația națională a fiecărui stat membru le asigură titularului mărcii, împotriva importului de produse din țări terțe care au o marcă identică sau similară.

Lecourt
Donner

Kutscher
Mertens de Wilmars

O'Keeffe
Sørensen

Capotorti

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 15 iunie 1976.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
R. Lecourt